

Slišanje glasov in psihoterapevtska pozicija

(ali Kako je imel Sokrat prav)

Nedolgo nazaj sem se udeležila seminarja o slišanju glasov in o drugih nenavadnih človeških izkušnjah. V vzdušju sprejemanja in odprtosti smo vsi skupaj – svojci, podporniki in strokovnjaki – poslušali zgodbe SLIŠALCEV GLASOV, ki so pred nami slikale popolnoma novo in drugačno pokrajino, ki smo je vajeni iz naših življenj. Z odprtimi usti in široko razprtimi očmi sem poskušala razumeti njihove pripovedi o glasovih, ki jih vsak dan slišijo, o telepatskih mislih, izven-telesnih doživetjih, o svetu jungovskih arhetipov in o razširjenih stanjih zavesti...in vsak trenutek sem bila bližje mojemu neslavnem zaključku: v širini in raznolikosti lastne izkušnje proti tem ljudem „nimam za burek“, kot temu občutku pravi moja prijateljica Mina.

Psihoterapevti se na vsak način skušamo „preriniti“ v zdravstveni sistem ob bok psihiatrom in kliničnim psihologom, saj bi to pomenilo, da bi bila psihoterapija za kliente lahko tudi brezplačna in tako dostopna vsem, psihoterapevtom pa bi to lahko prineslo nove zaposlitvene možnosti. Toda biti izven sistema je lahko tudi prednost, saj nam ni treba sprejeti konceptov in stališč (ki so včasih tudi majčkeno ne-umna*) tega sistema. Eno od stališč, ki spada v kategorijo „majčkeno ne-umno“, je tole: Strokovnjak, psihiater ali psiholog je „Tisti, ki ve“, tisti, ki je na poziciji vednosti v primerjavi s pacientom oziroma klientom. Nedvomno ima psihiater ogromno znanja o duševnih motnjah, diagnozah in zdravljenjih, psiholog in psihoterapevt pa imata vednost npr. o vedenjskih, čustvenih in miselnih vzorcih, travmah, nefunkcionalnih prepričanjih in vrstah navezanosti. Toda vse to znanje nam ne daje nobene pravice, da mislimo, da vemo več od klienta. Če ima nekdo npr. diagnozo mejne osebnostne motnje ali če o njem vemo, da ima ambivalenten način navezanosti, ne vemo prav nič. Samo klient ima resnično vednost o samem sebi, o fenomenologiji lastne izkušnje, samo on čuti in ve, kako je biti doma v njem samem. Vsi strokovnjaki, četudi še tako usposobljeni in „pametni“, lahko gledamo le od zunaj in poskušamo začutiti in razumeti.

Že Lacan, francoski psihoanalitik, je o tej temi dejal: „Popolnoma jasno je, da smo izgubljeni, če začnemo z idejo, da je psihonalitik tisti, ki ve več kot kdorkoli drug.“ (seminar XV) Če hočemo torej nekemu pomagati, ko smo v poziciji vednosti, ki je tudi pozicija (pre)moči, bomo za vedno ostali na DRUGI STRANI.

Naloga psihoterapevta ni predalčkanje, ne diagnosticiranje, ne zdravljenje z zdravili in ne analiziranje, pač pa ustvarjanje prostora, kjer se bo klient počutil dovolj varnega in sprejetega, da bo lahko povedal svojo zgodbo. Zato se ne smemo ujeti v past prepričanja, da razumemo človeka, če izvemo njegovo psihiatrično diagnozo. Vsaka oseba je drugačna, vsakdo ima svoje unikatno doživljanje sebe in sveta, zato je nujno, da je tudi vsaka psihoterapija nova kreacija, ki jo skupaj ustvarjata klient in terapevt. Slednji v ta odnos prispeva svoje znanje in izkušnje, ki so orodje pri skupnem raziskovanju; ga pogloblja s prisotnostjo in sočutjem; in da obljubo, da bo VEDNO klientov ZAVEZNIK. Pri

svojem delu pa mora vedno znova in znova zavzemati radikalno in skromno sokratsko stališče: VEM, DA NIČ NE VEM, četudi je prestol vednosti včasih bolj udoben.

**Ne-umen v tem primeru ni enako neumen (tisti, ki ni sposoben hitro dojemati, prodorno misliti), ampak pomeni neskladen z umom (ki integrira tako podatke, ki jih pridobimo z analitičnim in logičnim mišljenjem, kot tudi informacije, ki izvirajo iz čustev, spomina, intuicije in volje)*

Vanina Urh - <http://vaninaurh.si>